

## Prekentekest: Mark 1,3-11

En røst roper i ødemarken: Rydd Herrens vei, gjør hans stier rette!

Slik sto døperen Johannes fram i ødemarken og forkynte en omvendelsesdåp som ga tilgivelse for syndene. Fra hele Judea og Jerusalem dro alle ut til ham. De bekjente syndene sine og ble døpt av ham i Jordanelven. Johannes gikk kledd i en kappe av kamelhår og hadde et lærbelte om livet, og han levde av gresshopper og villhonning. Han forkynte: «Det kommer en etter meg som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å bøye meg ned og løse sandalremmen hans. Jeg har døpt dere med vann, men han skal døpe dere med Den hellige ånd.»



På den tiden kom Jesus fra Nasaret i Galilea og ble døpt i Jordan av Johannes. Straks han steg opp av vannet, så han himmelen dele seg, og han så Ånden komme ned over seg som en due. Og det lød en røst fra himmelen: «Du er min Sønn, den elskede, i deg har jeg min glede.»

Slik lyder det hellige evangelium.

### Johannes og Jesus

I dagens prekentekest la vi ut på en reise. Kanskje reiste dere ikke lenger enn til vår altertavle og det motivet vi ser her. Eller, kanskje har dere vært i Israel, da kan det være dere var ved elven Jordan der den renner ned fra Genesaretsjøen og ut i Dødehavet. Eller, det er mulig å komme fra den andre siden, fra landet Jordan. Elven Jordan har riktignok sitt utspringer nord for Genesaretsjøen, men vår historie handler om det som skjedde mye lenger sør, i et tørrere og den gang nok goldere landskap. Det var ødemark og ørkenaktig. Ikke så veldig langt fra Jeriko, og heller ikke så veldig langt fra fristelsens berg, som man kan se fra Jeriko. Det var dit Ånden førte Jesus etter dåpen.

Døperen Johannes fulgte sitt kall; å rydde vei for Herren. Han gjorde det på den måten at han forkynte omvendelse til folket. Budskapet nådde fram. Johannes hadde en veldig evne til å avsløre falske motiver, uærlighet, og han talte omvendelse så folk merket det i hjertet. Han la ingenting imellom. Avslørt og avkledd lot de seg omvende i den dåpen som Johannes utførte. Slik forberedte de seg på å møte en som ennå ikke var kommet, for Johannes pekte forbi seg

selv og sa at etter meg kommer en som er større, en som også skulle fornye dåpen. Slik var Johannes en veirydder for Jesus, og slik var Johannes-dåpen en forløper for den kristne dåpen.

Jesus og døperen Johannes var i slekt med hverandre. Likevel er det ikke noe som tyder på at de var nære bekjente og kammerater. Dette til tross for at Jesus kun var et halvt år yngre enn døperen. Johannes var veldig bevisst på sitt kall. Han var en veldig ydmyk person. Men ydmyk ville neppe mange fariseere kalle ham, etter som han kunne være både krass og tydelig når noen ikke var helt oppriktig og ærlig.

Men det var i forholdet til Gud at døperen Johannes var ydmyk. Johannes var forløper og veirydder for Messias, og han kjente sin underordnede plass i dette bildet: «*Det kommer en etter meg som er sterkere enn jeg, og jeg er ikke verdig til å bøye meg ned og løse sandalremmen hans.*» Den kommende Messias skulle være større og mer opphøyd enn noen kunne forestille seg.

Mange av oss er eller har vært lykkelige eiere av et par sandaler, men i de dagers Israel var sandaler allemannseie, så sant man ikke var lutfattig. Alle hadde sandaler. En sandal bestod av en såle som gjerne var av tre, og med lærreimer over. Jødene tok av seg sandalene når de var innendørs, og det var behov for at folk vasket sine føtter. Jødene var nøye med hygien. Men dette var ting den enkelte som regel ordnet selv. Hos velstående folk med slaver, kunne eventuelt en slave utføre slikt arbeid som å ta av noen sandaler og enda til vaske noens føtter. For andre ville det være en fornedrende jobb.

Til tross for dette, døperen fant altså ikke seg selv en gang verdig til å løsne sandalremmen til Jesus, og vi skjønner her var det mer enn avstand i jordisk rang mellom mennesker, for døperen hadde integritet og posisjon i folket.

Jesus har på sin side sagt om Johannes: «Blant dem som er født av kvinner, har det ikke stått fram noen større enn døperen Johannes.» Matt 11,11. Så møter denne uendelig ydmyke og samtidig dønn ærlige og frittalende døperen Jesus. Det ble et spennende møte, og vi forstår at dette møtet var avgjørende. Johannes-dåpen var en dåp til omvendelse og syndenes forlatelse.

Omvendelse heter på nytestamentlig gresk «metanoia», og kan oversettes med å skifte sinn. Vi skjønner at å skifte sinn har med å forandre seg å gjøre, en ganske dyptgripende forandring. I de sammenhengene det brukes, innebærer omvendelse anger over synd, og at en er kommet på bedre tanker og vil ta et oppgjør med sin fortid.

## **Guds kjærlighet**

Hva skulle så Jesus med Johannes-dåpen? Gud har et hjerte som banker for de svake, de utstøtte, de hjelpeløse. Gud verner om sine med usvikelig kjærlighet og troskap. Herren kalles hyrde i Bibelen, og vi vet at hyrden hegner om sine, samtidig som han beskytter med hard hånd mot fiender. På den måten kan vi si at Gud fortøner seg annerledes om man er på avstand og fiende av Gud, i forhold til om man er under Guds nåde på innsiden av omsorgen.

Slik har det vært helt fra gammeltestamentlig tid og like til denne dag. Gud gjør godt mot alle, han lar det regne over rettferdige og urettferdige, men jo bedre folket fikk det i gammel tid, desto mer vendte de seg bort fra Gud, og er det ikke slik den dag i dag?

Så kjenner vi igjen Guds ulykkelige kjærlighet til sitt frafalne folk da Jesus oppsøkte syndere og samfunnets utstøtte. Og her ved elven Jordan kom altså Jesus gående for å stige ned i vannet der synder var bekjent og mennesker vendte om. Vi ser at Jesus solidariserte seg med syndere som angret. Deres skjebne ble hans skjebne i det han lot seg døpe inn i fellesskapet med dem. Jesus forente seg med sitt folk på godt og vondt. Han gikk inn i vår verden med all dens glede, kjærlighet, hat og smerte, og til og med forente seg med syndige mennesker. Blant dem er også vi.

### **Dåpens pakt**

Så stod Jesus der på bredden av Jordan under en åpen himmel. Ånden kom ned over ham i skikkelse av en due. Den treenige Gud, Fader, Sønn og Hellig Ånd åpenbarte sin enhet i vilje da Jesus ble døpt til sin gjerning for å frelse syndere. En ny og bedre pakt skulle avløse den gamle.

Det skulle skje noe med dåpen. I dåpen inngikk Gud en pakt med oss. Som omskjærelsen tilhørte den gamle pakten, skulle nå dåpen høre til den nye. «En dåp må jeg døpes med. Hvor nedtyngt jeg er til den er fullført!» sa Jesus med tanke på sin forestående lidelse og død for våre synder. Luk 12,50. I Romerbrevet står det om vår dåp: «Har vi vokst sammen med Kristus i en død som er lik hans, skal vi være ett med ham i en oppstandelse som er lik hans.» Rom 6,5.

Det var Guds vilje at Sønnen skulle forenes med syndere. Valget av sted taler sitt tydelige symbolspråk.

Jesus ble døpt i Jordanelven. Vi vet ikke akkurat hvor, men det var trolig langt nede mot der hvor Jordan renner ut i Dødehavet. Navnet «Jordan» betyr: det som går nedover. Denne elven renner nedover via Genesaretsjøen, som ligger 200 meter under havets nivå, og ned over Jordan-dalen til jordens kanskje dypeste sted, mer enn 400 meter under havets overflate. I det samme vannet som en stadig strøm av mennesker gikk ut i og bekjente sine synder, i det vannet som rant mot det døde og livløse havet, dit gikk Jesus ned av fri vilje for å gå inn i skjebnefellesskap med oss. Det gikk en vei fra Jordan til Golgata.

Døperen Johannes sa: «Jeg har døpt dere med vann, men han skal døpe dere med Den hellige ånd.» Som duen kom ned fra himmelen da Jesus ble døpt, kom Den Hellige Ånd over oss og tok bolig i oss da vi ble døpt. Den kristne dåpen er dåpen i Den Hellige Ånd. Ved Åndens hjelp kan selv den mest salte innsjø renses og bli til liv. I dåpen fikk vi starten. Livet sammen med Jesus er fortsettelsen.

I dag er vi invitert av den Messias Gud sendte, til måltidsfellesskap her i kirken. Det er et styrkemåltid på veien. Han selv vil være nær i brødet og vinen. Han gir

av himmelrikets gaver, nåde og tilgivelse, og kraft og styrke til å leve som kristne.

Et sakrament er en hellig handling som er innstiftet av Jesus og har et ytre element knyttet til seg, slik som dåpens vann, og nattverdens brød og vin. Nattverden er for alle døpte som tror på Jesus.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én Sann Gud fra evighet og til evighet.